

Семінар 5. Формула конфлікту

5.1. Практичне заняття на тему:

"Формули конфлікту" (проводиться на прикладі вирішення ситуаційних завдань)

Ціль заняття. Розвиток у студентів навичок аналізу конфліктів між суб'єктами соціальної взаємодії на основі застосування формул (А, Б та В) та пошуку варіантів вирішення конфліктних ситуацій.

Порядок проведення заняття

Підготовчий етап. За один-два тижні студенти отримують установку на проведення практичного заняття шляхом вирішення ситуаційних завдань. Також вони одержують вказівки на самостійне вивчення літератури та з'ясування основних понять: «типи конфлікту (А, Б та В)», «конфліктогени», «ескалація конфліктогенів», «конфліктна ситуація», «інцидент».

Під час заняття. Студентам пропонуються завдання із конкретними ситуаціями. Вони мають вирішити ці завдання, відповівши на запитання — за якою формулою можливий вирішення конфлікту в кожній із них.

Варіанти вирішення завдань обговорюються у навчальній групі.

Завдання 1

Визначте природу конфлікту (тип А, Б, В) у такій ситуації. Керівник прийняв на роботу непідготовленого працівника, не погодивши це із заступником, у якого той у підпорядкуванні. Невдовзі з'ясовується нездатність прийнятого працівника виконувати своєї роботи. Заступник представляє керівнику доповідну записку про це. Керівник відразу рве цю записку.

Завдання 2

Визначте природу конфлікту (тип А, Б, В) у такій ситуації.

Під час розподілу премії начальник не виділив її одному з підлеглих. Підстав для депремування не було. На запитання підлеглого керівник не зміг пояснити причини, сказав лише: "Це я вас навчаю".

Завдання 3

Визначте природу конфлікту (тип А, Б, В) у такій ситуації.

Розмовляючи з претендентом на вакантну посаду, керівник дає обіцянку надалі підвищити його на посаді.

Знову прийнятий з натхненням приступає до роботи, виявляючи високу працездатність та сумлінність. Керівництво постійно збільшує навантаження,

не додаючи зарплати та не підвищуючи на посаді. Через деякий час працівник починає виявляти ознаки невдоволення... Назріває конфлікт.

Завдання 4

Визначте природу конфлікту (тип А, Б, В) у такій ситуації. Начальник повідомляє підлеглому, що наступного місяця надсилає його на курси підвищення кваліфікації. Підлеглий відмовляється посилаючись на те, що до пенсії йому залишилося півтора роки.

Завдання 5

Визначте природу конфлікту (тип А, Б, В) у такій ситуації. Працівник, який досяг пенсійного віку, скаржиться начальнику, що майстер виживає його з роботи. Майстер клянеться, що жодного приводу для цього не дає. Працівник продовжує скаржитися.

Завдання 6

Визначте природу конфлікту (тип А, Б, В) у такій ситуації. Начальник ділянки дає завдання робітнику. Той відмовляється мотивуючи свою відмову тим, що ця робота вимагає вищого розряду і додаючи при цьому, що йому вже п'ять років не підвищують розряд.

Завдання 7

Визначте природу конфлікту (тип А, Б, В) у такій ситуації. На нараді один із підлеглих, не витримавши тиску керівника, у напівжартівливій формі звернув на цей натиск увагу. Керівник не знайшовся, що сказати, але після цього випадку став діяти ще жорсткіше, особливо щодо «жартівника».

Заняття 5.2. Дидактична гра «Фруструючі ситуації»

Мета гри. Закріплення у студентів навичок виявлення конфліктних ситуацій у процесі соціальної взаємодії у нестандартних життєвих ситуаціях, розвиток навичок та умінь ефективного спілкування у складних ситуаціях.

Порядок проведення гри. Навчальним видаються малюнки, у яких зображено дві людини*. Те, що говорить перша людина, написано у квадраті ліворуч. Учні повинні записати свої варіанти відповіді за іншу людину. Потім викладач організує обговорення варіантів відповіді.

Наприкінці заняття студентам можна дати психокорекційні вправи для самостійного відпрацювання

Вправа 1

Вміння реагувати на хамство, зберігаючи при цьому почуття власної гідності, можна тренувати під час поїздок у громадському транспорті, магазині, на

ринках та інших громадських місцях. Примусьте себе мовчати, коли вас зачіпають у дрібному конфлікті, наприклад, у трамвайній сварці. Навчіться відволікатися від таких «сцен» приємними спогадами чи спостереженням за пейзажем тощо. Незабаром ви відчуєте перевагу такої поведінки — ви уникнете конфлікту та збережете честь та гідність.

Вправа 2

Згадайте конфліктні ситуації на вулиці, у громадському транспорті, в установах сфери обслуговування тощо, свідками яких ви були, та проаналізуйте їх, відповівши на такі питання:

1. За якою формулою йшов розвиток конфлікту?
2. Хто був ініціатором конфлікту і який конфліктоген він застосував першим?
3. Як відповів на конфліктоген другий учасник конфлікту?
4. Чи можна було уникнути цього конфлікту і як?